

# Мрежа 23+



# Заклучок



## Правосудство

Врз основа на исказот на жителите на Република Македонија и нивната оценка за правосудството, може да се заклучи дека состојбата е лоша.

Имено приближно 47% од жителите сметаат дека ситуацијата со правосудството е лоша, додека околу 15% од населението ја оценува како добра.

## Борба со корупција

Во однос на борбата со корупцијата околу 60% од граѓаните на Република Македонија ја оценуваат моменталната состојба како лоша, додека приближно 12% наведуваат дека ситуацијата е добра.

Значително е поголем бројот на граѓани на Македонија од македонска етничка припадност кои наведуваат дека состојбата во борбата со корупцијата е добра во споредба со граѓаните на Македонија од албанската етничка припадност.

## Основни човекови права

Од исказот на граѓаните по прашањето за основните човекови права може да се забележи дека ситуацијата е поделена, односно 34% наведуваат дека ситуацијата е лоша, додека околу 30% наведуваат дека таа е добра.

Клучни  
наоди

# Доверба, независност, непристрасност и професионалност во судството



Испитаниците најголема доверба имаат во Полиција и СЈО за кои сметаат дека се независни, непристрасни и професионални институции.

Доверба	Аритметичка средина
Полиција	2,89
Специјално јавно обвинителство	2,82
Совет на јавни обвинители на РМ	2,63
Судски совет на РМ	2,60
Јавно обвинителство	2,57
Судство	2,57

Независност	Аритметичка средина
Специјално јавно обвинителство	2,68
Полиција	2,68
Совет на јавни обвинители на РМ	2,53
Судски совет на РМ	2,49
Судство	2,46
Јавно обвинителство	2,45

Непристрасност	Аритметичка средина
Специјално јавно обвинителство	2,82
Полиција	2,78
Совет на јавни обвинители на РМ	2,65
Судски совет на РМ	2,64
Судство	2,61
Јавно обвинителство	2,61

Професионалност	Аритметичка средина
Специјално јавно обвинителство	3,08
Полиција	3,06
Совет на јавни обвинители на РМ	2,96
Судски совет на РМ	2,94
Судство	2,93
Јавно обвинителство	2,92

База: Сите испитаници, N=1200; Вредности во %

# Доверба и независност

## По етничка припадност



Доверба	Аритметичка средина	Македонец/ка	Албанец/ка
База	<b>1200</b>	<b>770</b>	<b>302</b>
		<b>A</b>	<b>B</b>
Полиција	2,89	2,95	<b>A</b> 2,76
Специјално јавно обвинителство	2,82	2,77	2,93
Совет на јавни обвинители на РМ	2,63	2,72	<b>A</b> 2,44
Судски совет на РМ	2,60	2,69	<b>A</b> 2,33
Јавно обвинителство	2,57	2,67	<b>A</b> 2,32
Судство	2,57	2,66	<b>A</b> 2,32

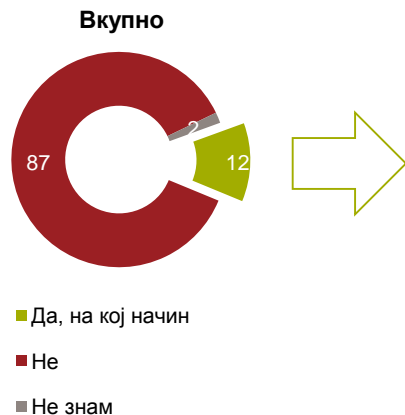
Независност	Аритметичка средина	Македонец/ка	Албанец/ка
База	<b>1200</b>	<b>770</b>	<b>302</b>
		<b>A</b>	<b>B</b>
Специјално јавно обвинителство	2,68	2,66	2,70
Полиција	2,68	2,75	<b>A</b> 2,56
Совет на јавни обвинители на РМ	2,53	2,62	<b>A</b> 2,31
Судски совет на РМ	2,49	2,60	<b>A</b> 2,20
Судство	2,46	2,57	<b>A</b> 2,19
Јавно обвинителство	2,45	2,57	<b>A</b> 2,18

Непристрасност	Аритметичка средина	Македонец/ка	Албанец/ка
База	<b>1200</b>	<b>770</b>	<b>302</b>
		<b>A</b>	<b>B</b>
Специјално јавно обвинителство	2,82	2,79	2,85
Полиција	2,78	2,84	<b>A</b> 2,66
Совет на јавни обвинители на РМ	2,65	2,73	<b>A</b> 2,49
Судски совет на РМ	2,64	2,72	<b>A</b> 2,47
Судство	2,61	2,69	<b>A</b> 2,44
Јавно обвинителство	2,61	2,69	<b>A</b> 2,44

Професионалност	Аритметичка средина	Македонец/ка	Албанец/ка
База	<b>1200</b>	<b>770</b>	<b>302</b>
		<b>A</b>	<b>B</b>
Специјално јавно обвинителство	3,08	3,07	3,07
Полиција	3,06	3,13	<b>A</b> 2,95
Совет на јавни обвинители на РМ	2,96	3,06	<b>A</b> 2,72
Судски совет на РМ	2,94	3,04	<b>A</b> 2,70
Судство	2,93	3,03	<b>A</b> 2,69
Јавно обвинителство	2,92	3,01	<b>A</b> 2,69

Статистички значајните разлики помеѓу суб-групите се означени со букви

# Лично искуство со корупција



	Тотал	Град	Село	18-29*	30-39*	40-49	50-59*	60+	Македонец / ка	Албанец / ка
<b>База – број на испитаници</b>	<b>141</b>	<b>86</b>	<b>56</b>	<b>29*</b>	<b>22*</b>	<b>31</b>	<b>28*</b>	<b>31</b>	<b>79</b>	<b>45</b>
		(A)	(B)	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(A)	(B)
Здравство	23%	23%	24%	35%	20%	A 12%	31%	19%	B 17%	33%
Суд(Пари за предмет, учена од судија)	16%	15%	17%	B8%	36%	B7%	21%	B12%	15%	19%
Образование	11%	9%	14%	33%		A2%	A8%	A10%	6%	14%
На работно место	8%	8%	10%	3%	3%	17%	3%	15%	10%	10%
Секаде има	8%	8%	8%	7%	16%	5%	8%	5%	9%	10%
Јавна администрација	4%	4%	4%	3%		14%		3%	2%	10%
Општина	3%	4%	3%			5%	8%	3%	6%	
Подмитување	3%	4%		3%		2%		7%	2%	
Полиција	2%	1%	4%				3%	7%	1%	5%
Сектор урбанизам	2%	3%			3%	7%			1%	
Приватен сектор	2%	1%	3%		3%	2%		3%	3%	
ЕВН	2%		4%	7%						5%
Градежништво	2%		4%				8%			
Извршител	2%	2%					8%			
Царина	1%	1%	1%		3%			3%	2%	
Катастар	1%		3%	3%		2%			2%	
Пари за услуга	1%	2%					5%		2%	
Социјално	1%	1%	1%			5%			2%	
Ми бараа производи кои ги произведувам	1%		1%					3%	1%	
Јавен превоз	1%	1%				2%			1%	
злоупотреба на моите права и злоупотреба на функција	1%	1%					3%		1%	
Инспекторите кои одат по фирми	1%	1%			3%				1%	
Подмитување во медиуми	1%	1%						3%	1%	
Земјоделство	1%		1%				3%		1%	
Шумска полиција	1%	1%				2%			1%	
Во однос на купопродажни работи	1%	1%						3%	1%	
Праќање за добивање проекти	1%	1%					3%		1%	
Осигурителна компанија	1%	1%			3%				1%	
Адвокат	1%	1%		3%					1%	
Пролетер	1%	1%			3%				1%	
Недавање фискална сметка	1%		1%	3%					1%	
Шаховски и коњски клуб	1%		1%				3%		1%	

База: Сите испитаници, N=1200; Вредности во %(\*мала база);

В09. Дали лично сте имале искуство со корупција во државата, во последниве 2 години? **ОТВОРЕНО ПРАШАЊЕ**

# Важност и оценка на моментална состојба на човековите права



Од прикажаната табела може да заклучиме дека важноста за основните човекови права кај испитаниците е приближно иста.

Важност	Аритметичка средина
Слобода на изразување	4,97
Слобода на собирање и здружување	4,97
Право на почитување на приватниот и семејниот живот	4,97
Право на правично судење	4,97
Право на ефективен лек	4,97
Еднаквост меѓу мажите и жените	4,97
Забрана на дискриминација	4,97
Право на живот	4,97
Право на работа	4,97
Права на деца	4,97
Нема казна без закон	4,97
Право на образование	4,97
Право на слобода и сигурност	4,97
Право на сопственост	4,97
Права на постари лица	4,97
Права на лица со посебни потреби	4,97
Право на брак	4,97
Слобода на уверување, совест и религија	4,96
Забрана за тортура	4,96
Забрана на ропство и принудна работа	4,96
Право на азил	4,95

Оценката на моменталната состојба на човековите права е највисока кај правото на брак, додека правото на правично судење е оценето како многу лошо.

Оценка на моментална состојба	Аритметичка средина
Право на брак	3,55
Право на образование	3,43
Права на постари лица	3,37
Права на деца	3,33
Право на сопственост	3,27
Еднаквост меѓу мажите и жените	3,27
Право на азил	3,21
Слобода на уверување, совест и религија	3,19
Право на работа	3,18
Слобода на собирање и здружување	3,15
Право на живот	3,14
Право на лица со посебни потреби	3,12
Право на почитување на приватниот и семејниот живот	3,12
Право на ефективен лек	3,08
Забрана на дискриминација	3,06
Слобода на изразување	3,04
Забрана на ропство и принудна работа	3,03
Право на слобода и сигурност	3,01
Забрана за тортура	3,00
Нема казна без закон	2,90
Право на правично судење	2,82

База: Сите испитаници, N=1200; Вредности во %

C02/C03. Колку се важни следниве човекови права/Како ја оценувате состојбата со следниве човекови права во Македонија?

# Прекршени човекови права



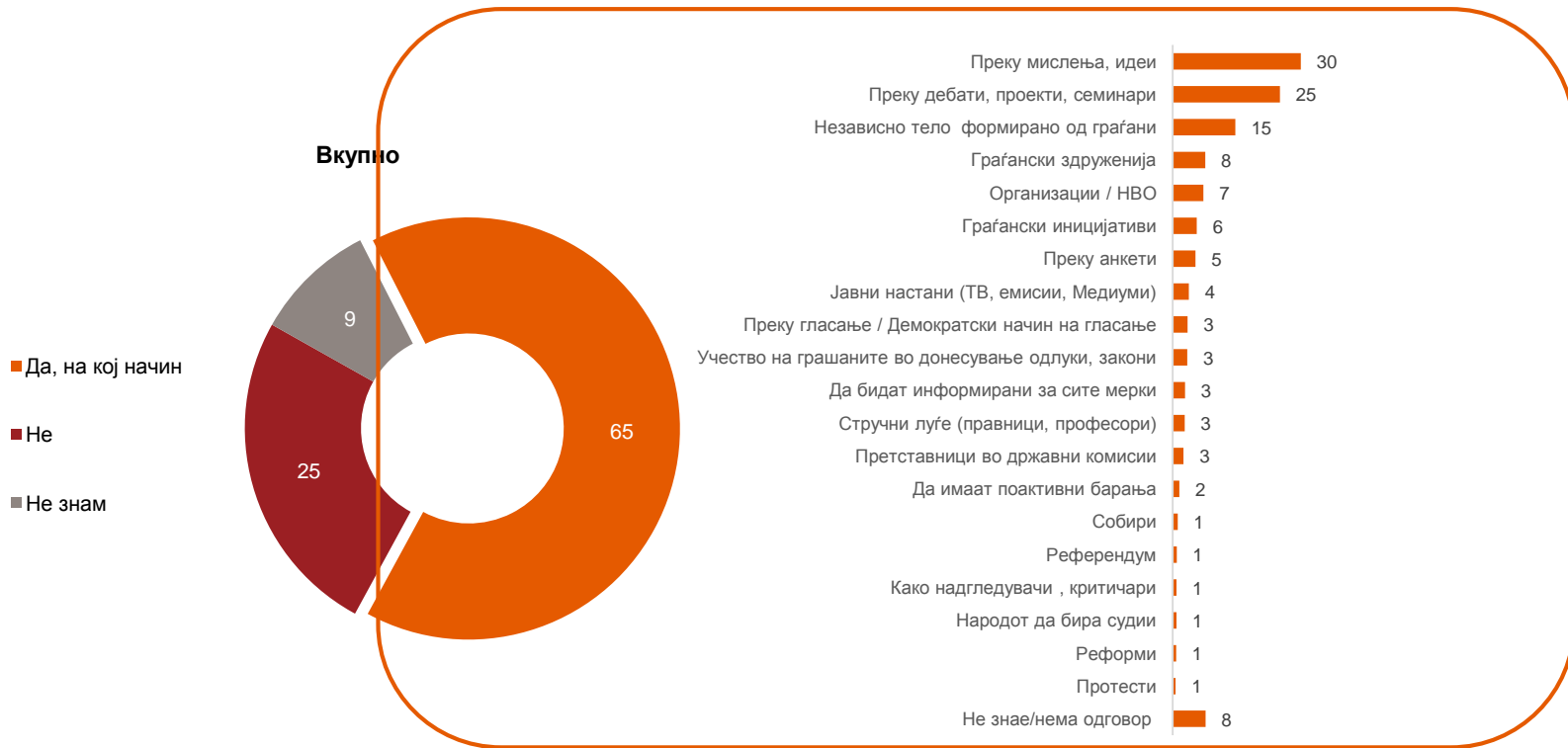
База – број на испитаници	Тотал	Град	Село	18-29	30-39	40-49	50-59	60+	Македонец / ка	Албанец / ка
	<b>387</b>	<b>227</b>	<b>160</b>	<b>86</b>	<b>79</b>	<b>86</b>	<b>67</b>	<b>69</b>	<b>251</b>	<b>94</b>
		(A)	(B)	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(A)	(B)
Право на работа/вработување	38%	39%	36%	31%	40%	38%	35%	44%	38%	41%
Право на здравствена заштита	13%	12%	13%	<b>D</b> 8%	13%	<b>D</b> 8%	22%	15%	14%	14%
Правично судење	12%	11%	13%	<b>C</b> 9%	<b>C</b> 7%	23%	<b>C</b> 8%	<b>C</b> 10%	11%	11%
Правото на слобода на говор и изразување	8%	10%	6%	11%	7%	11%	9%	3%	10%	<b>A</b> 2%
Дискриминација	7%	6%	9%	15%	9%	<b>A,B</b> 2%	8%	<b>A</b> 4%	6%	9%
Право на сопственост	6%	7%	5%	<b>E</b> 3%	<b>E</b> 3%	9%	4%	11%	6%	7%
Право на еднаквост	5%	4%	7%	8%	9%		7%	1%	5%	5%
Право на социјална помош	3%	2%	4%	3%		1%	6%	6%	3%	2%
Право на слободно движење и слободен избор	3%	2%	4%	4%	3%	4%	1%	1%	2%	5%
Право на слобода	1%	1%	2%	2%			2%	1%	1%	
Право на образование	1%	2%		2%		1%	2%		2%	
Право на пристап до информации	1%	2%			1%		4%		1%	2%
Право на живот	1%	1%	1%			1%	3%	1%	1%	
Право на чиста околина	1%		2%			1%	3%	1%	1%	
Правото на приватност	1%	1%		1%	1%	1%		1%	1%	
Право на глас	1%	1%			2%	1%			1%	
Не знае / одбива да одговори	5%	4%	6%	5%	7%	4%		6%	6%	5%

База: Испитаници на кои има биле прекршени човековите права, N=389; Вредности во %; Вредности помали од 1%, не се прикажани на графикот

S08. Дали вие лично или некој ваш близок пријател и/или член од семејство некогаш сте биле во ситуација кога сте почувствувале дека вашите основни човекови права не биле почитувани односно биле прекршени? **ОТВОРЕНО ПРАШАЊЕ**

Статистички значајните разлики помеѓу суб-групите се означени со букви

# Вклученост на граѓански сектор во реформи поврзани со правосудството



База: Сите испитаници, N=1200; Вредности во %; податоци помали од 1%, не се прикажани на графикот

N=785

В05. Дали сметате дека граѓанскиот сектор треба да биде вклучен во реформите во правосудството? *ОТВОРЕНО ПРАШАЊЕ*



# Заклучок



## Реформи и подготвеност на правосудниот систем на Република Македонија за ЕУ

Генерално, може да се забележи дека приближно 50% од македонските граѓани сметаат дека правосудниот систем на Македонија не е подготвен за да овозможи полесен пристап кон ЕУ. Се забележува дека граѓаните на Македонија од македонска етничка заедница повеќе од граѓаните на Македонија од албанската етничка заедница сметаат дека правосудниот систем на Македонија е подготвен за да овозможи полесен пристап во ЕУ

Дополнително на ова, се забележува дека 8 од 10 граѓани на Република Македонија сметаат дека реформите во правосудството се важен предуслов за пристапување на Македонија кон Европската Унија.

Како пречки на спроведување на реформите се наведуваат **корпцијата** која е присутна, **моменталната власт** и нејзината политика, **реформите во судството** како и **партизираноста на државата**.

Во однос на тоа кој треба да ја има водечката улога во спроведување на реформите, жителите на Република Македонија ги наведуваат - самиот **правосуден систем**, **владата како орган** како и потребата од **креирање/создавање нов самостоен партиски неопределен суд**.

## Очекувања за пристапување на Република Македонија во ЕУ

Една третина од жителите сметаат дека Македонија никогаш нема да пристапи кон ЕУ, додека 19% од нив сметаат дека тоа ќе се случи за 6-10 години. Генералната слика е дека песимизмот по ова прашање е значително повисок кај граѓаните на возраст повеќе од 50 години, додека помладата популација е поголем оптимист по прашањето за влез на Македонија во Европската унија.

Во однос на етничката припадност, се забележува дека граѓаните на Македонија од албанска етничка припадност значително повеќе од граѓаните од македонска етничка припадност веруваат дека Република Македонија ќе пристапи кон ЕУ за помалку од 6 години. Од друга страна се забележува значително поголем број на граѓани на Република Македонија од македонска етничка припадност (33%) во однос на граѓани од албанска етничка припадност (25%) кои сметаат дека Македонија никогаш нема да пристапи кон ЕУ.

# Заклучок



## Човекови права

Од граѓаните на Македонија, околу 28% сметаат дека човековите права во Македонија се почитуваат, додека 28% наведуваат дека не се почитуваат.

Генерално се забележува дека поголемиот број на човекови права се **важни** за граѓаните на Р. Македонија и додека оценката за моменталната состојба по секое од овие човекови права е различна.

“Право на живот”, Право на слобода и сигурност”, “Право на правично судење”, “Нема казна без закон”, “Право на почитување на приватниот и семејниот живот”, “Слобода на изразување”, “Слобода на собирање и здружување”, “Право на ефективен лек”, “Забрана на дискриминација” и “Права на лица со посебни потреби ” - се издвојуваат како **важни** од страна на граѓаните, а моменталната состојбата и задоволство по овие наведени човекови права е оценета како лоша. (односно овие човекови права им се важни, но се наведува дека не им се задоволени на граѓаните на Р.Македонија)

## Правосудство – Доверба, Независност, Непристрасност и Професионалност

Во однос на правосудниот систем генерално, се забележува дека приближно 40% од жителите сметаат дека моменталната состојба со владеење на правото во Р.Македонија е лоша, додека околу 20% ја оценуваат како добра. Значително е поголем бројот на граѓани на Македонија од македонска етничка припадност кои наведуваат дека состојбата со владеење на правото е добра во споредба со граѓаните на Македонија од албанската етничка припадност

Испитаниците најголема доверба имаат во Полиција и во Специјалното јавно обвинителство за кои сметаат дека се независни, непристрасни и професионални институции. Од друга страна “Судство”, “Јавно обвинителство”, “Судски совет на РМ” и “Совет на јавни обвинители на РМ” се оценуваат како институции кои се зависни, пристрасни и непрофесионални